

FÓRUM

A lapszámról

2014 decemberében¹ az RMDSZ huszonötödik születésnapját ünnepelhette. Eltelt egy emberöltő a Ceaușescu-rezsim bukása óta. A kerek évfordulók általában magukban hordozzák a késztetést a mérleg megvonására, a „hogyan tovább” kérdés megbolygatására. A *Magyar Kisebbség* folyóiratnak az RMDSZ negyedévszázados fennállásának évfordulójára tervezett lapszáma sem kivétel e szempontból.

Az elmúlt két és fél évtizedben igen sok minden történt a romániai magyarság önszerveződése és politikai érdekérvényesítése szempontjából. Történt pozitívum és negatívum, nyugtázhattunk számos megvalósítást, és elkönyvelhattünk megannyi kudarcot. Az RMDSZ megjárta a politikai elszigeteltséget, és szerepet vállalt számos kormányban is. Autonómia továbbra sincs, van viszont kettős állampolgárság. Kiepült egy szerteágazó magyar intézményrendszer, ám közben a közösség közel egynegyede kivándorolt, asszimilálódott, vagy a természetes fogyás következtében eltűnt. A kezdeti egységes fellépést a politikai szervezetek pluralizmusa váltotta, ám a különböző pártok, szervezetek közti együttműködés inkább a kivétel, mint a szabály. A parlamenti jelenlét továbbra is stabil, ám a szavazóbázis fokozatosan erodálódik. Mit hozhat a jövő? Hol állunk majd újabb 25 év múlva?

E lapszám célja az lett volna, hogy minél több alternatív nézőpontot, belső és külső, résztvevői és kívülállói narratívát sorakoztassunk fel a lap hasábjain az RMDSZ-ről és az erdélyi magyarokról, a Szövetség két és fél évtizednyi tevékenységéről, a megvalósításokról és kudarcokról egyaránt, illetve az előttünk álló perspektívákról. Az eredeti elképzelést sajnos csak részben sikerült teljesíteni, de a lapszám Fórum rovatába összegyűjtött hat tanulmány műfajilag és a szerzőknek az RMDSZ-hez való viszonyát illetően is tág spektrumot fed le. Az írások egy része inkább normatív megalapozású, olykor esszéisztikusabb felületekkel operáló politikai elemzés, másik részük inkább az empirikus politikatudomány eszközeit alkalmazza. Szerzőink között egyaránt megtalálhatók az erdélyi magyar közösség vezető értelmiségiei és fiatal kutatók. A szövegek között akad olyan is, amely az

1 Objektív okokból lapszámunk közel egyéves késéssel jelenhetett meg, az egyes tanulmányokban található, 2016-os adatok jelenléte ezzel magyarázható.

RMDSZ-szel szembeni ellenzéki-kritikai perspektívát jeleníti meg, és olyan is, amely az erdélyi helyzetet az etnopolitika és a kisebbségek társadalomtudományi szakirodalma irányából közelíti meg. Bár a szövegek nem fedik le a forgalomban levő politikai-ideológiai és tudományos-módszertani beszéd-módok teljes spektrumát, reményeink szerint e hat tanulmány elég széles merítést nyújt azon narratívákból, diskurzusokból, amelyek mentén az RMDSZ-ről 25 év távlatában beszélni lehet és szokás Erdélyben.

Székely István Gergő

Kolozsvár, 2016. február 10.